

Marion Muller-Colard:

La fe com a passió de la humanitat

Francesc-Xavier Marín i Torné

Autora de dos assajos enlluernadors traduïts al català i al castellà de la mà de Fragmenta, l'escriptora i teòloga protestant marsellesa Marion Muller-Colard proposa una relectura del llibre de Job per mostrar com la qüestió de l'Amenança, de la capacitat humana d'acceptar-la o dels intents religiosos de contenir-la, determinen la nostra relació amb l'existència i amb el valor de ser.

Hi ha qui creu trobar seguretat pactant amb la realitat, però la vida no admet concessions. Busquem prevenir-nos del risc inspirant-nos en una simplificació irreal de la vida. Pensem il·lusòriament que el control, el discurs, el protocol i la força aturaran l'angoixa existencial, però totes aquestes estratègies ens tornen rígids i, per tant, més fàcilment trencadissos. L'única oportunitat de què disposem és la ductilitat que prové, paradoxalment, de la tranquil·litat.

No hi ha història sense l'entrada en escena d'una dificultat imprevista, d'una contrarietat que ens desvia del camí previsible. No hi ha història amb la seguretat de qui només segueix els camins ja transitats. Tanmateix, hi ha qui prefereix els tranquil·litzants, s'abraça al repòs i s'aferra a la

programació. Aquest ignora que l'evangeli és el llibre de la intranquil·litat, que la fe s'inaugura amb la incertesa i la fragilitat que permeten la irrupció de l'Inèdit.

No som en terra de certeses sinó en l'àmbit de la confiança en els mestres que han passat per la lliçó que transmeten. Per això alguns reconeixen Jesús com a un mestre vàlid, perquè just a continuació de la paraula d'elecció experimenta la temptació de la suficiència i el poder. I és que Jesús no promet l'evitació del risc sinó una immersió incondicional en la complexitat de la vida sense mirar de sostreure'ns-en. La religió és recepta, però la fe autèntica frustra el desig religiós. La fe de Jesús i d'Abraham els porta a no tenir on reposar el cap, els preserva de l'immobilisme, els aboca a un nomadisme que possibilita trobades

renovadores. Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà. Qui caigui en la seducció de les dreceres perdrà l'experiència de la profunditat humana.

DE LA IMPOTÈNCIA A LA FE: UN ALTRE DÉU

No ens eduquen per a la impotència. No aprenem a acceptar la debilitat, la soledat, la pèrdua de capacitats..., i per això ens queixem. Però hi ha situacions a la vida que ens fan passar de les queixes a la Queixa que resisteix tot consol. Qui fa aquest pas s'acosta a Job: no és la pèrdua el que el porta a la Queixa; no és sofriment el que el condueix a la Protesta. És, més aviat, la decepció d'haver cregut que Déu el protegia i ara sentir-se defraudat. És la Queixa davant d'allò que no considerem just perquè pensem que la realitat es regeix per una lògica. Confiàvem perquè creïem estar protegits.

És el pes de la lògica retributiva: Déu torna bé per bé i mal per mal. Som religiosos perquè hem signat un contracte amb Déu: felicitat a canvi de pietat. Fins que la vida ens posa a prova i fracassa la idea d'un déu funcional. Job va perdre més que família i propietats; va perdre la seguretat de la protecció que provenia de Déu. I la seva fe retributiva no l'hi havia ensenyat a sobreviure a l'Amenança.

Job vivia de la comptabilitat d'una vida pietosa fins que l'Amenança l'agredeix i aflora la Queixa. Però aquesta vivència el fa conscient de l'existència d'un Altre Déu, Incondicional, que el salva de la

Alguns han volgut fer de la religió una llar confortable on ja no hi ha espai per a la tensió salvífica

que la fe transita per un paisatge de pregàries, ben lluny del cofoisme dels triomfadors. Ni la indiferència arrogant ni la relativització enganyosa del sofriment accepten creure en un Déu que està continuament advenint i reclama ser rebut. Per això només accedeix a l'altre Déu qui es nega a ser un espectador passiu, un adorador del fatalisme o un gestor d'estratègies a mig termini.

No es rep la Gràcia sense haver passat per la crisi que ens converteix. ¿Què entenem de la realitat si hi eliminem la presència de la intranquillitat? ¿Queda alguna cosa de l'espiritualitat quan s'anulla la queixa? Alguns han volgut fer de la religió una llar confortable on ja no hi ha espai per a la tensió salvífica. Han atrofiat la sensibilitat espiritual oblidant que la trobada amb Déu passa pel patiment i les llàgrimes eixugades. Marion Muller-Colard ensenya que la intranquillitat del patiment conté una revelació perquè forma part de la sacralitat de la vida. Només els qui en són sensibles hi descobreixen la presència divina ("Quan et vam veure nu, o malalt, o empresonat, o amb fam i set...?"). On prospera aquest procés arrela un element essencial de l'experiència espiritual: la fe és la confiança, malgrat la precarietat, en un Déu garant de la vida.

relació contractual. Entre un Déu jutge i un Déu pervers apareix un Déu imprevisible. El patiment ha dut Job a trobar l'Incommensurable. Ha passat d'un sistema de creences a una relació personal, de la religiositat a la fe, d'un Déu funcional a un Déu viu que se'n escapa perquè ens supera. Ha accedit a la Gràcia.

VIURE LA FE AMB PASSIÓ

El patiment esdevé una provocació perquè pertorba l'aparent quietud de la pietat i fa que el sofriment parli amb eloqüència. Per això la història de la passió humana (i de la compassió) és immune a l'optimisme de la idea de justícia. Res de sordesa, de mites consoladors i explicacions ahistòriques, sinó recerca permanent i infatigable de la dimensió espiritual com un accés a la Gràcia. La Queixa esdevé interpehlació i la Gràcia

porta a l'esperança. L'aspecte intranquillitzant de l'Amenança i de la Queixa estimula la dimensió profètica de la denúncia i del testimoniatge, potser l'únic discurs capaç de trencar la nostra closca defensiva. El Déu que s'acomoda al desig humà té molt d'ídol enganyós. L'autèntica fe brolla d'una existència radicalment marcada per la lamentació i l'aflicció. És una fe que clama perquè creu que, pel que fa a Déu, encara no s'ha dit la darrera paraula. És l'esperança en tensió perquè sap que vol creure en Déu i no en la pròpia fe en Déu.

De Marion Muller-Colard (Marsella, 1978) l'editorial Fragmenta n'ha traduït dos assajos esplèndids: *La intranquillitat* (Premi d'Espiritualitat Panorama-La Procure) i *L'altre Déu. El plany, l'amenaça i la gràcia* (Premi Spiritualités d'Aujourd'hui, Premi Écritures & Spiritualités, Premi Abat Marcet). Muller-Colard testimonia

1 Marion Muller-Colard.
FOTO: Fragmenta Editorial.